

PRAWO KONSTYTUCYJNE

OBYWATELSTWO

Rozdział II Konstytucji RP *WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA*

OBYWATEL ↔ BEZPAŃSTWOWIEC (APATRYDA)

NABYCIE OBYWATELSTWA

- PRAWO KRWI (podstawowa zasada)
- PRAWO ZIEMI

art. 34 Konstytucji RP

1. Obywatelstwo polskie nabywa się **przez urodzenie** z rodziców będących obywatelami polskimi. **Inne przypadki** nabycia obywatelstwa polskiego określa **ustawa**.

2. Obywatel polski **nie może utracić** obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzecnie.

PROCEDURA
POZBAWIENIA

ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim

(Dz.U. z 2017 r., poz. 1462 z późn. zm.,
dalej: ustawa o obywatelstwie polskim)

!data wejścia w życie: 15 sierpnia 2012 r!

zob.: wyrok TK z dnia 18 stycznia 2012 r., Kp 5/09

art. 144 Konstytucji RP

1. Prezydent Rzeczypospolitej, korzystając ze swoich konstytucyjnych i ustawowych kompetencji, wydaje akty urzędowe.

2. Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej wymagają dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów, który przez podpisanie aktu ponosi odpowiedzialność przed Sejmem.

3. Przepis ust. 2 **nie dotyczy:**

(...)

19) **nadawania obywatelstwa polskiego i wyrażania zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego,**

(...).

!PREROGATYWA!

art. 2 ustawy o obywatelstwie polskim

W dniu wejścia w życie ustawy obywatelami polskimi są osoby, które posiadają obywatelstwo polskie na podstawie dotychczasowych przepisów.

art. 3

1. Obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie.

2. Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki.

art. 4

Obywatelstwo polskie nabywa się:

- 1) z mocy prawa;*
- 2) przez nadanie obywatelstwa polskiego;*
- 3) przez uznanie za obywatela polskiego;*
- 4) przez przywrócenie obywatelstwa polskiego.*

NABYCIE OBYWATELSTWA Z MOCY PRAWA

art. 14 ustawy o obywatelstwie polskim
Małoletni nabywa obywatelstwo polskie przez urodzenie, w przypadku, gdy:

- 1) *co najmniej jedno z rodziców jest obywatelem polskim;*
- 2) *urodził się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jego rodzice są nieznanymi, nie posiadają żadnego obywatelstwa lub ich obywatelstwo jest nieokreślone.*

art. 15
Małoletni nabywa obywatelstwo polskie, gdy został znaleziony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jego rodzice są nieznanymi.

art. 16 → przysposobienie małoletniego cudzoziemca

Zgodnie z art. 17 ustawy o obywatelstwie polskim, do nabycia obywatelstwa przez **repatriację** stosuje się przepisy **ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji** (zob. t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 138).

NADANIE OBYWATELSTWA

art. 18 ustawy o obywatelstwie polskim
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może nadać cudzoziemcowi obywatelstwo polskie.

art. 19. ust. 1
*Nadanie obywatelstwa polskiego następuje **na wniosek cudzoziemca.***

art. 21 ust.1 zd. 1
*Wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego składa się, **za pośrednictwem wojewody lub konsula, osobiście lub korespondencyjnie z podpisem urzędowo poświadczonym.***

art. 25 ust. 1
*Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadaje obywatelstwo polskie lub odmawia jego nadania w formie **postanowienia.***

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego, wymogów dotyczących fotografii dołączanej do wniosku oraz wzorów aktu nadania obywatelstwa polskiego i zawiadomienia o odmowie nadania obywatelstwa polskiego (Dz.U. z 2012 r., poz. 927).

↓
ZAŁĄCZNIKI

UZNANIE ZA OBYWATELA POLSKIEGO

art. 30 ustawy o obywatelstwie polskim
→ wymogi
→ art. 30 ust. 2 → znajomość języka polskiego (na poziomie biegłości językowej co najmniej B1 – od 12.02.2018 r.)

art. 32 ust. 1
*Uznanie cudzoziemca za obywatela polskiego następuje **na jego wniosek**, a w przypadku małoletniego cudzoziemca - na wniosek jego przedstawicieli ustawowych.*

art. 34
*Wniosek o uznanie za obywatela polskiego **składa się do wojewody.***

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o uznanie za obywatela polskiego oraz fotografii dołączanej do wniosku (Dz.U. z 2012 r., poz. 916).

↓
ZAŁĄCZNIK

PRZYWRÓCENIE OBYWATELSTWA

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o obywatelstwie polskim, cudzoziemcowi, który utracił obywatelstwo polskie przed 1 stycznia 1999 r. (na podstawie: art. 11 lub 13 ustawy z 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego, art. 11 lub 12 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim, art. 13, 14 lub 15 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim) **przywraca się na jego wniosek** obywatelstwo.

→ ALE: zob. art. 38 ust. 2 – 3

art. 39 ust. 1
*Obywatelstwo polskie **przywraca minister właściwy do spraw wewnętrznych w drodze decyzji.***

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o przywrócenie obywatelstwa polskiego oraz fotografii dołączanej do wniosku (Dz.U. z 2012 r., poz. 501).

↓
ZAŁĄCZNIK

UTRATA OBYWATELSTWA POLSKIEGO ZRZECZENIE SIĘ

art. 34 ust. 2 Konstytucji RP

*Obywatel polski **nie może utracić** obywatelstwa polskiego, **chyba że sam się go zrzeknie.***

art. 137

*Prezydent Rzeczypospolitej nadaje obywatelstwo polskie i **wyraża zgodę na zrzeczenie się** obywatelstwa polskiego.*

art. 46 ustawy o obywatelstwie polskim

*Obywatel polski, który **zrzeka się** obywatelstwa polskiego, **traci obywatelstwo polskie po uzyskaniu zgody** Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej **na zrzeczenie się** obywatelstwa polskiego.*

art. 47 ust. 1 ustawy o obywatelstwie polskim

*Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyrazić obywatelowi polskiemu, **na jego wniosek**, zgodę na zrzeczenie się* obywatelstwa polskiego.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, wymogów dotyczących fotografii dołączanej do wniosku oraz wzoru zawiadomienia o treści postanowienia w sprawie wyrażenia zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego (Dz.U. z 2012 r., poz. 928)

ZAŁĄCZNIKI

Prezentacja została przygotowana na podstawie:

- Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz*, Warszawa 2012 r.;
- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2015 r.;
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne: zarys wykładu*, Warszawa 2016 r.;
- Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawo konstytucyjne w formie pytań i odpowiedzi*, Wrocław 2003 r.